

JAARVERSLAG 2020

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Bergeijk

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Aan burgemeester en wethouders van Bergeijk
i.a.a. de gemeenteraad van Bergeijk

Datum: 30 maart 2021
Onderwerp: Jaarverslag 2020 van de Adviesraad Sociaal Domein

Geacht college,

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van de Adviesraad Sociaal Domein. In uw verordening over de adviesraad wordt vermeld dat de adviesraad jaarlijks verslag doet van zijn werkzaamheden.

De adviesraad legt hiermee publiekelijk verantwoording af over zijn inzet van het afgelopen jaar. Wij blikken terug op de activiteiten van het afgelopen jaar, vervolgens geven wij de resultaten weer van de evaluatie van het afgelopen jaar en tot slot kijken wij vooruit naar de aandachtspunten voor het aanstaande jaar.

Als bijlage zijn al onze adviezen uit 2020 bijgevoegd.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Ab Czech
voorzitter

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Samenstelling.....	4
3. Ondersteuning.....	4
4. Bestuurlijk overleg.....	4
5. Werkwijze.....	4
6. Onderwerpen.....	4
7. Adviezen.....	5
8. Evaluatie.....	5
9. Vooruitblik 2021.....	6
10. Slotwoord.....	6
Bijlagen adviezen 2020	
1. Advies over WMO-begeleiding.....	8
2. Advies over Armoede.....	10
3. Advies over dagbesteding Hoefzicht.....	12
4. Advies over Samen aan Tafel Aquinohuis/Okttober.....	14
5. Advies over nota Lokaal Gezondheidsbeleid.....	16

1. Inleiding

De adviesraad heeft tot taak om het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd van advies te dienen over alle aspecten binnen het sociaal domein. Hieronder ressorteren in ieder geval de lokale en/of regionale uitwerking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet. Binnen het sociaal domein worden in dit kade ook begrepen: burgerparticipatie, inburgering, (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs en sociaal cultureel werk.

2. Samenstelling

De leden van de adviesraad wonen allen in Bergeijk, zijn betrokken bij het sociaal beleid van de gemeente en hebben op ten minste een van de beleidsterreinen specifieke deskundigheid. De leden participeren onafhankelijk en krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Op 1 januari 2020 bestond de adviesraad uit 9 personen, te weten: Ronnie Dekkers, Sylvia Meulenstein, Mart van de Vorst, Elke Vercammen, Pieter Bax, Nick Maas, Anne Emans, Matthieu Jansen en Ab Czech (tevens voorzitter). Gedurende het jaar hebben wij afscheid genomen van Sylvia Meulenstein, Pieter Bax en Elke Vercammen. Aldus ontstonden er vacatures waarbij in eerste instantie getracht werd deze vanuit de eigen kring van bekenden op te vullen. Dat leverde nu geen concrete resultaten op, zodat begin 2021 er een werving zal plaatsvinden.

3. Ondersteuning

De adviesraad werd ambtelijk ondersteund door Daisy Follon (secretaris) en Kim Marijnen (notulist). Door ziekte viel Daisy in de tweede helft van het jaar uit en werd zijn vervangen door Sacha Kraayenga.

4. Bestuurlijk overleg

Wethouder Manon Theuws was in het eerste kwartaal bijna altijd aanwezig maar door ziekte viel zij uit. Zij werd vervangen door Marko van Dalen die ook bijna altijd aanwezig was. Wethouder Stef Luijten was aanwezig indien het aspecten van de Participatiewet betrof.

5. Werkwijze

Er hebben totaal acht reguliere bijeenkomsten van de adviesraad plaatsgevonden.

Het bijzondere van dit jaar betreft met name het feit dat we door corona vanaf april niet in staat waren om fysiek te vergaderen. We hebben sinds die tijd via Teams vergaderd. Dat werd als veel minder prettig ervaren, te meer daar de leden elkaar tussen door ook al niet zien en de vergaderfrequentie niet zo hoog is.

Ook het feit dat zowel de wethouder als de ambtelijke secretaris door ziekte uitvielen was een jammerlijke tegenvaller die ertoe bijdroeg dat er even een continuïteitsprobleem ontstond. Gelukkig werd dit hersteld door goede vervangers.

6. Onderwerpen

De volgende onderwerpen zijn in de eerder genoemde 8 bijeenkomsten aanbod geweest:

Maatschappelijke ondersteuning

- WMO-voorzieningen in tijden van corona
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning
- Dagbesteding Hoefzicht
- Samen aan Tafel Aquinohuis/Okttober
- Cliëntervaringsonderzoek WMO
- Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid
- Aanbesteding WMO-begeleiding

Beschermd wonen

- Regionale ontwikkelingen

Participatie en arbeid

- Beleidsregels bijzondere bijstand
- Kadernota Armoede bestrijding

Gezondheid

- Lokaal gezondheidsbeleid

Overige

- Wet Inburgering
- Fusie welzijnsinstellingen
- Samenwerking Shoko/MMC
- Dorps- en kernraden

7. Adviezen

. De volgende schriftelijke adviezen zijn gegeven:

- Advies over Samen aan Tafel van Aquinohuis/Oktobor
- Advies over Dagbesteding Hoefzicht in Westerhoven
- Advies over inkoop van WMO-begeleiding
- Advies over de nota Lokaal Gezondheidsbeleid
- Advies over kadernota armoede

8. Evaluatie

In december vond de evaluatie plaats over 2020. De volgende aandachtspunten werden hierbij genoemd.

De ASD was over het algemeen tevreden over de kwaliteit van de adviezen. Kwaliteit heeft relatie met tijdsinvestering. Bij meer tijdsinvestering zouden bijvoorbeeld ook doelgroep en deskundigen kunnen worden geraadpleegd. Men was redelijk tevreden over het effect van de adviezen. De vraag diende zich aan of de terugkoppeling verbeterd kan worden door een schriftelijke reactie van het college. De sfeer in de ASD was altijd goed geweest echter het noodgedwongen digitaal vergaderen in combinatie met wisselingen van de wacht en een overvolle agenda waren niet bevorderlijk voor de sfeer.

De gewenste werkwijze stond regelmatig onder druk. Planning vanuit de gemeente, zo was de conclusie, moet beter afgestemd worden met de ASD. Ook naar de inrichting van de agenda zal gekeken moeten worden. Er zal volgend jaar zicht moeten komen op hoeveel tijd de leden aan dit raadswerk willen besteden. Vanwege de huidige beperkte tijd moeten er in 2021 wellicht keuzes gemaakt worden in de onderwerpen die goed behandeld en geadviseerd gaan worden en onderwerpen die daarom niet behandeld gaan worden, dan wel kort aan de orde komen maar niet geadviseerd zullen worden. In zo'n werkwijze moet er ook ruimte kunnen komen om partijen uit te nodigen. Dit vraagt om een eigen agenda van de ASD. Aanwezigheid van wethouder en adviseurs bij formuleren van het raadsadvies is een discussiepunt.

De ASD vindt zelfzelf voldoende deskundig om haar taak te volbrengen. Echter versterking met leden met specifieke deskundigheid is gewenst. Een strategische heroverweging met als doel een scherper kompas voor de toekomst bijvoorbeeld: meer tijd voor minder onderwerpen en de keuzen die hierbij worden gemaakt. Ook hier speelt beoogde tijdsbesteding een rol.

Overall tevredenheid over de ambtelijke ondersteuning met de kanttekening dat de ASD vaak te laat in het beleidsproces betrokken wordt, waardoor het adviseren in de knel komt. Digitaal vergaderen, veel onderwerpen, weinig tijd en wisselingen van de wacht hebben geleid tot een meer zakelijke setting. Stijl van voorzitten hierbij ervaren sommigen als goed en anderen als te direct en te strak. Aanwezigheid van wethouders wordt door allen gewaardeerd voor wat betreft de toelichting op de stukken. De aanwezigheid cq bijdrage van wethouders bij discussie en standpuntbepaling is punt van nader overleg, alsmede ook de wenselijkheid van een schriftelijke reactie.

Er was zeer beperkt contact met andere partijen. De wenselijkheid van meer contact is punt van discussie. Het jaarlijks contact met politiek/woordvoerders/fractievoorzitters is zinvol. De vraag is of meer contact in tijd haalbaar en zinvol is? Er is geen contact met de pers. De vraag was of de ASD er meer werk van willen maken bijvoorbeeld door een persbericht bij een advies en bijvoorbeeld door stukjes in de Eijckelbergh. De ASD is niet bekend in de gemeente. Discussie moet plaatsvinden over de wijze waarop dit kan verbeteren door bijvoorbeeld eigen website, persberichten en berichten in de Eijckelbergh.

Ook de visie en strategie is aan een update toe. Met elkaar spreken over motivatie en tijdsbesteding en hierbij ook een mogelijke vergoeding zal nog aan de orde komen. In een nader te plannen "hei-sessie" na afloop van de coronamaatregelen zullen de openstaande punten verder worden uitgewerkt

9. Vooruitblik 2021

Vooruitkijkend naar het jaar 2021 werden de volgende thema's en activiteiten benoemd waaraan in ieder geval aandacht besteed zal worden:

Thema's

- Voortgang IHP/Integraal Kindcentrum
- Wet Inburgering
- Monitoring uitvoering Participatiewet
- Inzet OAB-middelen
- Regiovisie Beschermd Wonen
- Inkoop WMO-begeleiding
- Verordening Leerlingenvervoer
- Wachtlijsten CJG
- Jeugdgezondheidszorg
- Evaluatie Wvggz
- Ijslands jeugdpreventiemodel
- Dorpsondersteuners
- Verordening re-integratie
- Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid

Activiteiten

- Afstemming op Kempenniveau met overige adviesraden
- Overleg fractievoorzitters en fractiespecialisten sociaal domein
- Hei-sessie over thema's uit de evaluatie

10. Slotwoord

Gemeenten zijn nu 6 jaar op weg met de decentralisaties op het terrein van jeugd, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie. Landelijke evaluatierapporten laten zien dat de doelstellingen van deze operatie nog lang niet bereikt zijn. De beoogde transformatie staat nog aan het begin. Zo is het adagium van de Jeugdwet van 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur nog geen praktijk. Gemeenten hebben hun handen vol gehad aan: het eigen maken van de complexe materie, het (moeizaam) regionaal samenwerken, met

ingewikkelde inkoopprocessen en last but not least aan passen en meten om binnen de begrotingskaders te blijven.

Bergeijk staat er gelukkig op dit moment in meerdere opzichten niet slecht voor. Bergeijk scoorde zelfs in de top als het gaat om de klanttevredenheid over de uitvoering van de WMO. Hopelijk gaat de rijksoverheid de structurele financiële noden tijdig onderkennen, zodat we ons nog beter op de gewenste inhoudelijke verbeteringen kunnen richten.

Bijlagen

Uitgebrachte adviezen in 2020

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum : 10 oktober 2020
Onderwerp : Advies over de ambtelijke notitie m.b.t. inkoop van de Wmo-begeleiding

Geacht college,

Gevraagd is aan de Adviesraden Sociaal Domein van de 13 samenwerkende gemeenten om input te geven over de ambtelijke notitie m.b.t. de inkoop van de Wmo-begeleiding. Dit traject loopt al enige tijd en de bedoeling is dat in oktober 2020 de inkoopstrategie door de colleges wordt vastgesteld. Gemeenten zitten in de fase waarin ze info ophalen uit marktconsultaties, van de Wmo-consulenten en van de adviesraden. Daarna wordt de ontvangen informatie verwerkt ten behoeve van bestuurlijke besluitvorming.

Op 3 september 2020 hebben wij het stuk besproken. De week daarna hebben wij als adviesraad een eerste conceptadvies opgesteld, zodat ambtenaren alvast aan de slag konden met de belangrijkste bemerkingen. Op onze vergadering van 29 september 2020 hebben besloten om dit ambtelijk advies alsnog om te zetten in een (ongevraagd) bestuurlijk advies.

Inleiding

Begeleiding valt onder de Wmo en is bedoeld voor mensen met somatische, psychogeriatrische of psychiatrische problematiek, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap, die matige of zware beperkingen hebben op het terrein van sociale redzaamheid, bewegen/verplaatsen, psychisch functioneren, geheugen en oriëntatie en/of onbegrepen gedrag. Het doel van de begeleiding is bevordering, behoud of compensatie van zelfredzaamheid zodat opname in een instelling of verwaarlozing of achteruitgang wordt voorkomen. De begeleiding kan ook worden ingezet ter ontlasting van mantelzorgers.

Algemene opmerkingen

De inkoop van Wmo-begeleiding is een regionaal thema en de besluitvorming vindt derhalve plaats buiten de directe invloedssfeer van de ASD welke gemeentegericht adviseert. Wij vragen ons af wat de lessons-learned zijn gedurende de afgelopen beleidsperiode en hoe die zich vertalen naar de nieuwe inkoopstrategie?

Aantal aanbieders

Wij vragen ons af of het wenselijk is om uit te gaan van meer dan 150 aanbieders; is dit beheersbaar en uitvoerbaar? Dit ook mede in het licht van de administratieve lastenverzwaring die hiermee gepaard gaat. Wij stellen voor om te streven naar een beperkt aantal aanbieders waarmee toch de keuzevrijheid is gewaarborgd. Bouw aan een duurzame relatie met een beperkt aantal aanbieders, ken elkaar en acteer actief op het tegengaan van uitwassen, want de rol van de gemeente in deze is tenslotte gericht op regisseren en controleren.

Systeemwijziging

Het voorgestelde nieuwe model (P x Q) vraagt aan de voorzijde om helderheid over toe te passen tarieven welke zowel voor gemeente als voor aanbieders acceptabel zijn; wij

adviseren om deze in overleg met het veld vooraf vast te stellen. Verwerk in het model ook outcome-criteria waaraan (gedeeltelijke) financiering is gekoppeld. Wij wijzen op de risico's die ontstaan bij het investeren in systeemwijzigingen waarbij de inhoud van de zorgverlening naar de achtergrond verdwijnt ten gunste van administratie, facturatie, verantwoording, inrichten ict systemen etc. Wij vragen ons af wat het effect is van een systeemwijziging op de (kwetsbare) cliënt welke geconfronteerd wordt met nieuwe spelregels, aanbieders die wegvallen etc. etc. Ons advies is daarom: zorg voor een zachte landing. Als het nieuw in te voeren systeem ook voor de cliënt daadwerkelijk voordelen heeft, zou dit wellicht beter benadrukt kunnen worden want ook het clientperspectief bij dit soort wijzigingen is zeer van belang.

Kwaliteitseisen

Bij het invoeren van kwaliteitscriteria voor gecontracteerde aanbieders (exclusie-criteria) stellen wij voor om uit te gaan van minimum volume gebaseerd op past performance. Bij het verder ontwikkelen van kwaliteitseisen stellen wij voor om daarbij te streven naar een triage instrument met zowel in- als exclusiecriteria voor aanbieders. Het moet haalbaar zijn om tenminste minimum eisen te stellen aan ruimte, aanbod ondersteuning, personele inzet e.d. Tot slot denken wij dat het goed is om verwachtingenmanagement te versterken: beschrijf wat een client mag verwachten wat betreft het aantal dagdelen en aanbod van activiteiten en maak dat inzichtelijk.

Redactionele opmerkingen

In de notitie wordt het woord 'grondslagen' voor verschillende uitleg gebruikt. Vervolgens stellen wij voor het woord 'opname' in 1.1 en in de doelstelling 1.5. te vervangen door het woord 'wonen'. Voorts stellen wij voor om het woord 'gedragsproblematiek' te vervangen door de woorden 'onbegrepen gedrag'.

In het overzicht van het proces bij 'ondersteuningsvraag begeleiding' wordt uitgegaan van 'leefdomeinen in de zelfredzaamheidsmatrix' om te bezien of iemand aanspraak kan maken op een indicatie begeleiding maar in de voorgaande tekst gaat men uit van grondslag (aandoeningen/ziekten) en beperkingen. Wij denken dat het correct is om uit te gaan van de grondslag (aandoeningen/ziekten) en beperkingen en vervolgens de zelfredzaamheid beoordeelt. Voor wie weinig kennis heeft van het indicatieproces, zal de gehanteerde systematiek duidelijker in de notitie vermeld moeten worden.

Overige opmerkingen

Wij pleiten ervoor om de bekendheid van de (onafhankelijke) clientondersteuning te versterken. Voorts zijn wij kritisch ten aanzien van onderaannemerschap en adviseren wij om dit niet toe te staan.

Tot slot

We weten dat inkoop samenhangt met complexe jurisprudentie over wat wel/niet is toegestaan en wij hechten er dan ook aan op te merken dat ons advies in die zin niet juridisch getoetst is. Wij hopen met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd. Wij vernemen graag uw antwoord op onze vragen en suggesties. Mocht u vragen hebben dan horen wij dat graag van u.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech,
voorzitter

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum : 9 juli 2020
Onderwerp : Advies over de kadernota Armoede

Geacht college,

Op uw verzoek adviseren wij op basis van het aangeleverde document: Kadernota armoedebestrijding "Koersen op de toekomst". Deze kadernota is toegelicht door Marjon Jacobs tijdens de ASD vergadering van 5 augustus 2020. Omwille van vakantie van de voorzitter van de ASD Bergeijk de heer Ab Czech is dit advies ondertekend door Ronnie Dekkers waarnemend voorzitter van de ASD Bergeijk.

Op basis van de ontvangen kadernota, de toelichting die daarop is gegeven en de daarop gevoerde dialoog adviseren wij als volgt:

- De Kadernotitie en de Kempen brede aanpak vormgegeven in deze kadernota met daarin de per deelnemende gemeente voorgenomen en beschreven projecten zien wij als positieve meerwaarde binnen het sociaal domein. Het voorgenomen wederkerigheidsprincipe vinden we van betekenisvolle meerwaarde.
- De ASD Bergeijk vraagt nadrukkelijk structurele aandacht voor acties gericht op preventie van armoede. Dit begint reeds bij de doelgroep jongeren in de leeftijd van < 12 jaar en hun ouders/opvoeders. Dit tegen de achtergrond van het tegengaan van de zogenaamde generatie-armoede.
- Probleemsituaties dienen waar mogelijk in het meest vroege stadium te worden gesignaleerd. De voorgenomen verbinding met woningbouwcorporaties, energieleveranciers en andere instanties zien wij als positief. Van belang is om een optimale/passende balans te vinden tussen interveniëren in het belang van de betrokkenen en de vigerende privacy wet- en regelgeving. Bij deze vroeg-signalering wijzen we tevens op de rol van de huisarts/praktijkondersteuners. Betrek hen en informeer hen over de mogelijkheden die er binnen Bergeijk zijn op het gebied van armoedebestrijding. Het brede veld heeft een rol in het bespreekbaar maken van armoede en daarmee bij te dragen aan het verminderen van het hierop bestaande taboe.
- De Gemeente is zich, in onze beleving terecht, bewust van het belang van de bestaande organisaties en vrijwillige initiatieven in het voorkomen en bestrijden van armoede. In samenwerking met de particuliere sector en het bedrijfsleven, gestimuleerd door de gemeente zou mogelijk een initiatief kunnen ontstaan/worden doorontwikkeld van waaruit ontstane schulden (grotendeels) kunnen worden weggenomen. Mogelijk sluit dit aan op de doelstelling van de Algemene Hulpdienst. De gemeente Waalre kent een soortgelijk initiatief: <https://www.burgerschuldhulp.nl/>

Een slotopmerking is gericht op praktijkervaring van de ASD waarin is gebleken dat professionele bewindvoering helaas niet altijd positief bijdraagt aan het begeleiden van cliënten en het oplossen van de problematiek. Mogelijk vraagt dit om nadrukkelijker aandacht/toezicht, hier staat tegenover dat er zeker ook positieve ervaringen zijn met andere bewindvoerders.

Kortom; wij adviseren positief over deze kadernota en worden graag geïnformeerd over de voortgang en resultaten van de gebiedsgerichte pilots die in de Kempen worden ontplooid.

De adviesraad is graag bereid om haar advies toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ronnie Dekkers,
waarnemend voorzitter

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum : 9 juli 2020
Onderwerp : Advies over evaluatie en toekomst Dagbesteding Hoefzicht

Geacht college,

Op uw verzoek adviseren wij op basis van het aangeleverd document: 'Evaluatie en toekomst Dagbesteding Hoefzicht'. Deze notitie is binnen de ASD vergadering van 5 augustus jl. geagendeerd en besproken. Omwille van vakantie van de voorzitter van de ASD Bergeijk de heer Ab Czech, is dit advies ondertekend door Ronnie Dekker waarnemend voorzitter van de ASD Bergeijk.

Op basis van de ontvangen stukken, de toelichting die daarop is gegeven door ambtenaar en wethouder en op basis van de daarop gevoerde dialoog adviseren wij als volgt:

- Wij zijn verheugd over de betrokkenheid van de ASD Bergeijk bij de vervolgfase van dit initiatief. Uit de stukken is duidelijk zichtbaar dat eerder verstrekte advisering is omgezet in concrete acties. Het aangeboden evaluatiedocument is hiervan als zodanig een bevestiging. Daarnaast is de inzet en betrokkenheid van de coördinator dagbesteding, mede gericht op de ontwikkeling van de in- en doorstroomcriteria een positieve ontwikkeling.
- Het feit dat tijdens Corona contact is gehouden met de deelnemers van de dagbesteding en daarbij alle deelnemers, nadat de regelgeving het toestond om weer bijeen te komen, ook daadwerkelijk allen weer aanwezig waren zien wij als een belangrijke uiting van de meerwaarde van dit initiatief.
- De dagbesteding Hoefzicht draagt bij aan het palet van voorzieningen en initiatieven welke burgers in staat stelt elkaar te ontmoeten en te participeren. Tegen de achtergrond van de inclusieve samenleving zien wij de continuïteit en verdere ontwikkeling van de dagbesteding van duurzame meerwaarde voor de inwoners van Bergeijk.
- Eerder is geadviseerd om de verbinding tussen de dagbesteding Westerhoven en een soortgelijk initiatief in Riethoven te versterken. Uit de evaluatie blijkt niet welke actie hierop is ondernomen en welke resultaten zijn bereikt. Het feit dat de dagen van de dagopvang tussen Riethoven en Westerhoven verschillend zijn maakt het mogelijk om deelnemers bij elkaars initiatief aan te laten sluiten indien die behoefte bestaat. Daarbij kan over en weer kennis en ervaring gedeeld worden (best practice). Mogelijk kunnen de dorpsondersteuners hierin een verbindende rol vervullen of kan het bestuur van Hoefzicht hierin het initiatief nemen.

- Een periodieke voortgangsevaluatie geeft gemeente en Hoefzicht de mogelijkheid om richting te blijven geven aan het initiatief tegen de achtergrond van de inzichten en behoeften die er op dat moment of vooruitkijkend spelen. Wij adviseren om jaarlijks op basis van een vooraf aangeleverde evaluatie opgesteld door de initiatiefnemers een voortgangsevaluatie te blijven voeren.

Wij zien de dagbesteding Westerhoven van meerwaarde binnen het Sociaal Domein en adviseren derhalve positief ten aanzien van het continueren/bestendigen van deze voorziening.

De ASD wordt graag (jaarlijks) op de hoogte gehouden over de voortgang van de dagbesteding Westerhoven en is indien gewenst bereid om dit advies toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ronnie Dekkers,
waarnemend voorzitter

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum : 19 april 2020

Onderwerp: Advies over subsidieverzoek "Samen aan Tafel"

Geacht college,

Op uw verzoek adviseren wij op basis van de aangeleverde documenten (subsidieaanvraag, concept-raadsvoorstel en concept raads- en collegebesluit) over het subsidieverzoek van de activiteit Samen aan Tafel die plaatsvindt in het Aquinohuis en begeleid wordt door zorginstelling Oktober. Wij hebben dit advies opgesteld, onder tijdsdruk en onder het Corona-regime, na onderlinge discussie via e-mail en besluitvorming via e-mailcontact.

Uit de toegezonden stukken en de toelichting daarop van de gemeente en het Aquinohuis constateren wij dat:

- het hier gaat om een goed onderbouwde activiteit die ons inziens een duidelijke meerwaarde heeft;
- de activiteit inmiddels na 3 jaar haar bestaansrecht heeft bewezen;
- de activiteit goed past binnen de structuur van het Aquinohuis en de keten van voorzieningen in Bergeijk;
- deze activiteit een plaatselijk karakter heeft, van onderop ontwikkeld is en niet is ontstaan omdat het wettelijk voorschrift is dan wel omdat er subsidiemogelijkheden waren;
- de activiteit ons inziens goed past in het vorig jaar door ons geadviseerde en door de raad vastgestelde beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2019 - 2022. Hierbij is het uitgangspunt geformuleerd dat mensen zolang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen en naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. Daarom wordt er eerst gekeken naar het eigen netwerk en voorliggende voorzieningen (zoals Samen aan Tafel) en dan pas naar geïndiceerde vorm van zorg;
- de businesscase duidelijk laat zien dat deze preventieve groepsactiviteit ook financieel voordeel oplevert ten opzichte van de kosten die gemaakt zouden worden indien een beroep zou worden gedaan op een individuele WMO-geïndiceerde maatwerkvoorziening.

Kortom, wij adviseren positief over dit subsidieverzoek. Voorts hebben wij nog een aantal aandachtspunten die wij het college willen meegeven. Het college is voornemens om een pilotperiode van 2,5 jaar te bekostigen en het past goed om in zo'n periode om openstaande vragen, aanscherpingen en aandachtspunten daarin verder te laten uitwerken.

Tot slot geven wij u ter overweging de volgende aandachtspunten mee:

- Wij zouden deze activiteit geen dagbesteding of eetgroep/eetpunt of anderszins willen noemen maar stellen voor het specifieke karakter te handhaven en gewoon te spreken over Samen aan Tafel.

- Gezien de gemengde samenstelling van de doelgroep (o.a. ouderen, laag IQ, verminderde zelfredzaamheid) is het van belang dat gewaarborgd wordt dat de begeleiding over de juiste expertise beschikt en de continuïteit van de begeleiding gewaarborgd is (vakanties-ziekte). Deze deskundigheid bestaat onder meer uit de vaardigheden om de deelnemers te betrekken bij de activiteiten (participatie) en vandaaruit bij te dragen aan de ontwikkeling van toenemende zelfredzaamheid.
- Niet alleen voor de doelgroep is het van belang om doelstellingen in beeld te hebben, maar ook voor de betrokken vrijwilligers (in het kader van goed vrijwilligersbeleid) zouden ook specifieke doelstellingen geformuleerd mogen worden.
- De activiteit zou meer bekendheid mogen krijgen bij inwoners van Bergeijk, bij mantelzorgers, professionals en bij potentiële sponsors. Periodieke communicatie via de gebruikelijke kanalen over het initiatief Samen aan Tafel kan hieraan bijdragen.
- De activiteit heeft weliswaar basiszekerheid en derhalve ook basisfinanciering nodig, maar dit laat onverlet dat dit soort sympathieke activiteiten wellicht ook kunnen rekenen op incidentele, kortdurende en structurele financiële bijdragen van fondsen (bijvoorbeeld Oranjefonds), particuliere donaties en lokale sponsors (bijvoorbeeld het lokale bedrijfsleven). Het voornemen om hier vorm en inhoud aan te geven staat in de stukken vermeld; de voortgang hiervan zou bijvoorbeeld ½-jaarlijks kunnen worden gemonitord. Hiermee wordt proactief ingezet op duurzame cofinanciering waarmee de bekendheid van het initiatief vergroot wordt, het maatschappelijk draagvlak vergroot wordt. Een stapeling van subsidiering en daarmee het risico op continuïteit bij het eventueel wegvallen hiervan wordt verminderd.

De adviesraad is graag bereid om haar advies toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ronnie Dekkers,
waarnemend voorzitter

Burgemeester en wethouders van Bergeijk
t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum : 2 december 2020
Onderwerp : Advies over de nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2021- 2025

Geacht college,

Aan ons is gevraagd advies te geven over de nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2021 – 2025. Ter voorbereiding op dit advies hebben wij 21 oktober 2020 de nota ontvangen en op onze bijeenkomst van 27 oktober 2020 hebben we een presentatie gehad van de betreffende beleidsmedewerkster.

Inleiding

Als vertrekpunt voor de definitie van gezondheid wordt in de nota uitgegaan van de gedachte dat gezondheid meer is dan “niet ziek zijn”. Gezondheid gaat ook over veerkracht, meedoen, betekenisvolle activiteiten en omgeving. De problemen die achter verminderde gezondheid schuilgaan, reiken verder dan het expliciete gezondheidsdomein zoals leefstijlaspecten (roken, drinken, eten en bewegen). Problemen door armoede, schulden, huisvesting, arbeid, opleiding en leefomgeving hebben invloed op de gezondheid. Ook het hebben beperkingen (fysiek, verstandelijk) en psychische kwetsbaarheden hebben invloed op de gezondheid. Mensen in een kwetsbare situatie hebben hierbij een hoger risico; hoe meer factoren een rol spelen des te meer kans er is op een slechtere gezondheid.

Prioriteiten

Gezondheidsbeleid is er op gericht om een (preventieve) bijdrage te leveren aan het terugdringen van de factoren die gezondheid negatief beïnvloeden. In de nota wordt hierbij prioriteit gegeven, conform de landelijke lijn, aan vraagstukken die gaan over:

- gezondheid in de fysieke en sociale omgeving;
- gezondheidsachterstanden verkleinen;
- druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen;
- vitaal ouder worden.

De aanpak van deze prioritaire vraagstukken vindt deels plaats middels regulier beleid (WMO-beleid, sportbeleid, minimabeleid enz.) en deels middels specifieke projecten zoals: Kempenbranie (o.a. terugdringen alcoholgebruik bij jongeren), Kansrijke Start (o.a. betere zorg voor kwetsbare ouders en kwetsbare kinderen in de eerste 1000 dagen), Rookvrij Generatie, Digitaalhuis (o.a. terugdringen laaggeletterdheid), Een tegen eenzaamheid (terugdringen eenzaamheid bij ouderen door o.a. dagbestedingsactiviteiten), LeefSamen (o.a. een sociaal alarmeringssysteem voor ouderen) en Bergeijk ACTIVE (o.a. bevorderen van een gezonde leefstijl).

Beleidsnota

In de voorliggende beleidsnota is door de gemeente achtereenvolgens verwerkt: de evaluatie lokaal gezondheidsbeleid van de afgelopen periode 2017 – 2020, het landelijk gezondheidsbeleid, het nationaal preventieakkoord, de GGD-monitors en

toekomstverkenningen 2019, de uitgangspunten preventief gezondheidsbeleid en tot slot de voorgenomen activiteiten voor de periode 2021 – 2025.

Aan goede intenties bij de opstellers wordt door ons niet getwijfeld, echter de grote hoeveelheid informatie zonder dat programmatische samenhang altijd duidelijk is, maakt het lastig voor ons om te adviseren. Omdat ook streefcijfers veelal ontbreken zijn ambities niet altijd onderbouwd en dus des te lastiger om later te evalueren. Op deze wijze kan er een vicieuze cirkel ontstaan en kan er steeds opnieuw beleid gestapeld zonder op effect te worden beoordeeld.

Op pagina 25 wordt aangegeven dat de nota feitelijk een flexibel beleidskader betreft. De gemeenteraad stelt weliswaar vast maar het college heeft nog alle mogelijkheid om in te spelen op ontwikkelingen en initiatieven. Vermeld wordt hierbij dat de samenleving om een responsabele overheid vraagt die hier welwillend op reageert. Met deze handreiking is het voor de ASD een stuk gemakkelijker om te reageren op deze nota, want wij komen in 2021 graag terug op aantal aspecten.

Wij hebben nu te weinig tijd gehad om én de evaluatie 2017 – 2020 door te nemen, én de uitgangspunten met elkaar te bediscussiëren, én de GGD-monitor te beoordelen, én de GGD-toekomstverkenningen te bespreken. Het is voor de kwaliteit van ons advies nodig om dit wel eerst zorgvuldig met elkaar te bespreken om daarna met volle overtuiging iets te zeggen over de voorgestelde activiteiten periode 2021- 2025.

Inclusie-agenda

Wij missen specifiek beleid voor mensen met een beperking en daarom vragen wij het college aandacht voor het volgende. Begin 2016 ging de Tweede en Eerste kamer van de Staten Generaal akkoord met de ratificatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking. In 2018 bracht de regering het programma VN-verdrag “Onbeperkt meedoen” uit en in 2019 bracht de VNG een handreiking uit over de lokale inclusie agenda “Iedereen doet mee”. Eind 2019 nam de gemeenteraad van Bergeijk een motie aan om actief aan het VNG- programma mee te doen. Eersel en Reusel De Mierden hebben reeds een inclusie-agenda opgesteld. In de nota wordt de inclusie-agenda wel een paar keer vermeld zonder dat er ook daadwerkelijk op wordt ingezet.

De knelpunten die mensen met een beperking ervaren op verschillende domeinen zijn o.a.: WMO- voorzieningen, wonen, onderwijs, sport, werk, toegankelijkheid openbaar vervoer, toegankelijkheid gebouwen, toegankelijkheid openbare ruimte en toegankelijkheid informatievoorziening. Er dient daarbij stilgestaan te worden bij wat er al loopt aan actiepunten, de verbeterpunten en welke acties nog moeten worden uitgevoerd. Een eerste inventarisatie kan aldus worden gezien als een domein overstijgend plan van aanpak bij de implementatie van het VN-verdrag in Bergeijk.

Ons advies is om in het kader van lokaal gezondheidsbeleid een start te maken de lokale inclusie-agenda. Meerdere (patiënt/cliënt) organisaties kunnen daarbij behulpzaam zijn en er zijn inmiddels talloze mooie voorbeelden in den lande van lokale inclusie agenda's.

Advies

Wij hebben te weinig tijd gehad om ons deze complexe materie goed eigen te maken. Het is voor de kwaliteit van ons advies nodig om dit wel eerst zorgvuldig met elkaar te bespreken. Aangezien er bij deze nota sprake is van een beleidskader, dat na vaststelling ontvankelijk blijft voor ontwikkelingen en initiatieven, biedt dat ons de ruimte op in 2021 een zinvolle discussie hierover voort te zetten en desgewenst initiatieven te ontwikkelen cq voorstellen te doen.

Hierop vooruitlopend geven wij reeds het volgende advies mee:

- probeer de lange rij opsommingen van beleid en activiteiten te voorkomen door ordening aan te brengen in de vele doelen (bijvoorbeeld door samenhangende hiërarchie in doelen aan te brengen) en door programmatische samenhang aan te brengen (welke activiteiten/projecten dragen aan welk programma bij);
- integreer alle activiteiten in één samenhangende monitor (bijvoorbeeld die van de GGD) en laat die door één instellingen uitvoeren;
- breng streefcijfers aan die ons dwingen tot kritische reflexie;
- maak werk van de inclusie-agenda die wel genoemd wordt in de nota maar niet wordt geoperationaliseerd.

Tot slot

Wij hopen met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd. Wij vernemen graag uw antwoord op onze vragen en suggesties. Mocht u vragen hebben dan horen wij dat graag van u.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech,
Voorzitter